

BUITEN

30^E JAARGANG N^O. 20

ZATERDAG 16 MEI 1936

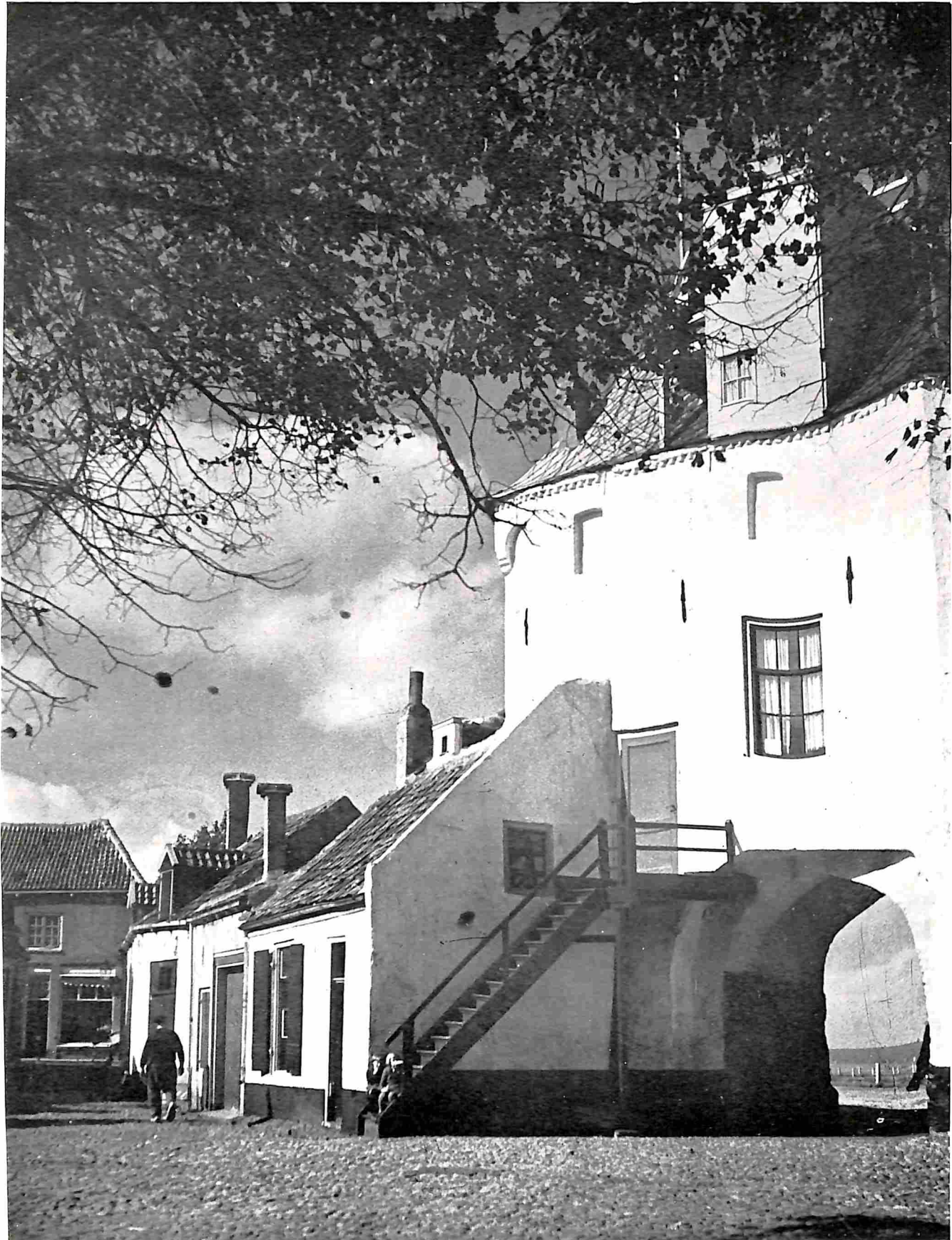

Foto P. Marée

BIJ DE VISCHPOORT TE HARDERWIJK

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT	INHOUD
BLI DE VISCHPOORT TE HARDERWIJK (ILL.) . . .	BLZ. 229
EEN CAPITULATIE, DOOR PAUL GINISTY	BLZ. 230—231, 239—240
BOOMEN IN BLOEI (GEÏLL.), DOOR M. BARENDRECHT- HOEN	BLZ. 232—233
VAN EEN PAREL, EEN PARADIJS EN EEN REUS (DE PAREL, III. HAAR NATUUR), (GEÏLL.), DOOR W. BLZ.	233—234
EEN ZORGELOOS ARTIST (GEÏLL.), DOOR KO ZWEE- RES	BLZ. 234—235
AAN DE ROEMEENSCH KUST (GEÏLL.), DOOR W. VALK	BLZ. 235—238
DE KRAAIENMARSCH, DOOR WS.	BLZ. 238
PAREL-ALOE'S. DOOR G. D. DUURSMAN . . .	BLZ. 238—239
VEEKEURING VOOR DE TEMPELPOORTTE SINGARADJA (BALI) EN VORSTELIJKE OFFERPLAATS TE TAM- BLINGEN OP BALI (ILL.)	BLZ. 240

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar **Rokin 74—76, Amsterdam**. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventuele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, is verboden.

EEN CAPITULATIE

DOOR PAUL GINISTY

TJONGEJONGE, tjongejonge!" riep Monsieur Amalfi uit, na den brief gelezen te hebben, die zoeven bezorgd was.

Zooals altijd, wanneer iets hem heel belangrijk voorkwam, zette hij zijn bril af, blies op de glazen, veegde die met zijn zakdoek schoon en zette den bril weer op.

Hij zat voor zijn studeerbureau, dat overdekt was met documenten, papieren, actentasschen vol beschreven vellen, alles dooreengeworpen in een wanorde, waaruit hij alleen wijs kon. Als vrijgezel had nooit een vrouwenhand zijn papieren recht gelegd en zijn personeel had opdracht zelfs het stof niet aan te raken, dat zich op zijn lessenaar verzamelde.

„Tjongejonge, tjongejonge!" zei hij weer. „Dit is toch wel een beetje kras!"

Monsieur Amalfi was een man van ongeveer vijftig jaar, die door de Natuur begiftigd was met een snor, welke hem een woest uiterlijk gaf, terwijl hij in werkelijkheid de vreedzaamheid zelve was; iemand die aan niets anders dacht dan aan zijn werk als historicus, dat hem een reputatie bezorgd had van pijnlijke nauwgezetheid, het resultaat van zijn onbuigzame conscientieusheid. Wanneer hij zijn oordeel uitsprak, had dat de kracht van een onaantastbare waarheid, want iedereen wist, hoe precies hij was, hoe scrupuleus hij elke bron van zijn inlichtingen onderzocht en hoezeer hij er op gesteld was, dat niet één abuis, hoe gering ook, in het door hem gepubliceerde zou schuilen. Tien groote boekdeelen, gewijd aan den strijd der Royalisten tijdens de Fransche Revolutie, legden getuigenis af van de bewonderenswaardige precisie van zijn methode, waardoor geen enkel woord neergeschreven werd zonder het absolute bewijs, dat het ook waar was.

Toch was deze ijverige historicus niet geheel en

al verstoken van gevoel. Hij was onpartijdig, maar kon tegelijkertijd sympathie voor een van beide partijen voelen. Hij was een vreemde in den tegenwoordigen tijd, wist nauwelijks wat er in de wereld om hem heen geschiedde — bemoeide er zich in elk geval niet meer mee, dan strikt noodig was — en leefde in het verleden. Voor de dooden had hij een gevoel van medelijden, bewondering, genegenheid, evengoed als hij meermaals ook zich boos over hen maakte of hun daden afkeurde; hij scheen te leven in de levens van hen, wier daden hij beschreef en hij behoorde tot het verleden, dat hij opriep.

Van nature goedhartig, ging het hem meermalen aan het hart, onherroepelijk in druk dingen te moeten vastleggen, die hij in zijn ijver ontdekt had. Zoo was het bekend, dat hij eens een bezoek gebracht had aan een kerkhof in een der voorsteden van Parijs, waar een der heldinnen uit den oorlog in de Vendée begraven lag. Zij was gestorven in een roep van groote deugdzaamheid, maar hij begaf zich naar haar graf om haar vergiffenis te vragen voor de onthullingen aangaande haar particulier leven, die de waarheid vereischte, dat hij deed en die moeilijk in overeenstemming te brengen waren met haar deugdzaame reputatie. Het ging monsieur Amalfi werkelijk zeer aan het hart, maar het beroep van historicus stelt zijn eigen onoverkomelijke verplichtingen.

De brief, dien hij in de hand hield, had betrekking op een belangrijk onderzoek, dat hij kort tevoren gedaan en in een tijdschrift gepubliceerd had. Langzamerhand, zij het aanvankelijk niet zonder verbazing, was hij tot de overtuiging gekomen van de dubbele rol, die de markies de Villeroic bij den opstand der Royalisten gespeeld had. Deze was door de Royalistische partij beschouwd geworden als een der meest getrouwe kameraden van Larouchejaquelin en onder de Restauratie met eerbewijzen en belooningen overladen, niet alleen om zijn eigen verdiensten, maar tevens om die van zijn vroegere wapenbroeders, wien het niet beschoren geweest was het uiteindelijke succes van hun partij te beleven. Als laatste belooning voor zijn toewijding aan den koning werd hij in 1827 pair van Frankrijk. Villeroic, een der meest beroemde leiders van het Royalistische leger, een der meest actieve agitators van de Vendée, beschuldigd van ontrouw. Aanvankelijk voelde Amalfi zich beschaamd, dat hij ook maar de geringste verdenking koesterde tegen 's mans rechtschapenheid en hield hij zich gebrek aan mildheid voor; want bij zijn zoeken naar de zuivere waarheid geloofde hij nimmer kwaad van iemand, tenzij het volkomen onmogelijk was, daaraan te twijfelen. Dit mysterie echter, waarop hij gestuit was, hield zijn gedachten eenigen tijd bezig en eindigde met al zijn attentie in beslag te nemen. Op zijn gewone wetenschappelijke methode, hoe wel niet zonder bezorgdheid, wijdde hij zich aan de studie van het probleem. Als Villeroic een verrader geweest was — het leelijke woord moest onder de oogen gezien worden — moest een nauwkeurige onderzoek van alle feiten den een of anderen dag de waarheid aan het licht brengen.

Wanneer hij eenmaal op weg getogen was, rustte hij niet en in het onderhavige geval was hij nog vasthoudender dan gewoonlijk. Het doen en laten

van Villeroc liet hij geen moment aan zijn aandacht ontsnappen en zijn aanvankelijke argwaan werd al spoedig tot overtuiging. De hand van Villeroc, den „roemruchten Villeroc”, was duidelijk na te gaan in vele rampen, die het Royalistische leger getroffen hadden. Hij had een dubbel spel gespeeld. Terwijl hij de boeren van het Westen aanvoerde en zwoer bij God en den koning, had hij den vijand onderricht gehouden van de bewegingen van het leger, waartoe hij behoorde en tegelijkertijd de zwakke punten van de posities zijner troepen verraden. De „roemruchte Villeroc” was de bewerkstelliger geweest van den ondergang zijner wapenbroeders, die hij eenvoudig verkocht had. Met laffe hypocrisie had hij zijn faam van moed en trouw verworven.

Eenmaal zeker van zijn feiten, vreesde monsieur Amalfi niet ze weerlegd te zullen zien, immers hij had daarvoor te veel bewijzen voor de waarheid van zijn ontdekking. Hij zette zich dus terstond aan het werk en schreef een artikel voor een tijdschrift, waarin hij de quintessens legde van het boek, dat hij voorbereidde en dat de Villeroc ontmaskeren zou.

De brief, dien hij dezen morgen ontvangen had, was van den tegenwoordigen markies de Villeroc, die den titel droeg met den overmatigen trots van iemand, die zelf weinig gedaan heeft en daardoor zijn voorvaderen te meer verschuldigd is. Hij was een sieraad van den Franschen adel, naar algemeen gezegd werd en hij vertegenwoordigde traditioneele loyautéit, onwrikbaar geloof in de monarchie en ridderlijke toewijding aan de Royalistische zaak, al had hij nog nooit de gelegenheid gehad zijn trouw te bewijzen.

Zijn brief was een trotsch protest. In enkele droge regels gaf de markies lucht aan zijn meening over den krankzinnigen historicus, die de geschiedenis op haar kop durfde te zetten, en eischte dat hij zijn geschrijf zou intrekken. Dit was de oorzaak van monsieur Amalfi's uitroepen. De toon van den brief was hautain. „Als bewaarder van een roemrucht erfgoed”, schreef de markies, „als afstamming van een held, is het mij onmogelijk een dergelijken absurden aanval op zijn nagedachtenis toe te laten”.

„Best!” zei Amalfi, „ik zal je laten zien wat je held voor iemand was!”

Hij kreeg een idee. Hij haalde een dossier uit zijn bureau, legde dit in een actentasch, die de sporen van ijverig gebruik vertoonde en trok zijn beste overjas aan. Glimlachend en fluitend liep hij de trap af, met het uiterlijk van iemand, die weet wat hij van plan is. Een taxi kwam voorbij, hij stak zijn hand op en zei den chauffeur naar de Rue de Varenne te rijden.

Het huis van de Villeroc was een prachtig gebouw, en onder den indruk van de nobele architectonische lijnen bleef Amalfi er even voor staan kijken, alvorens aan te bellen. Nog steeds glimlachte hij. Hij gaf zijn kaartje aan den bediende, die hem open deed en werd in een zeer ruimen salon gelaten, die uitzag op een prachtige tuin en den indruk maakte sinds de Restauratie niet gewijzigd te zijn. Het eerste, waarop zijn aandacht viel, was een reusachtig portret van den grooten Villeroc, in zijn gewaad van pair van Frankrijk. Op een ander,

kleiner portret was hij gekleed in zijn uniform van generaal van het Vendée-leger, de sabel in de hand, als dood en verderf zaaiend onder den vijand. Alles in dit groote vertrek herinnerde aan hem, alles sprak van zijn glorie. Twee eigenhandige brieven van Lodewijk XVIII, waarin hij de Villeroc zijn „waarde en trouwe vriend” noemde, in gouden lijsten gevat, terweerszijden van een eeresabel, die hij van zijn voormalige Royalistische soldaten gekregen had ter gelegenheid van zijn verheffing tot pair. Een glazen stolp bevatte zijn gepluimde steek met de witte cocarde. Alles sprak van het heroische verleden en van de eerbewijzen, die den illustren voorvader gebracht waren.

Ten laatste verscheen de markies, na zijn bezoeker geruimen tijd te hebben laten wachten, zonder twijfel om hem zijn plaats te laten voelen. Hij was lang en mager en als twee druppels water leek hij op zijn voorvader van de portretten.

„Monsieur”, zei hij, zonder verdere begroeting, „ik heb uw artikel gezien”.

„Het is slechts een uittreksel uit een groot boekwerk, dat ik in het licht geef”, viel monsieur Amalfi hem in de rede, die bij het zien van al deze souvenirs, indrukwekkend voor anderen, maar niet voor hem, tot obstinaatheid geprikkeld was.

De markies haalde de schouders op. „U hebt het gewaagd, monsieur”, ging hij streng voort, „de meest onverantwoordelijke aanvallen te doen. Wij verachten die, monsieur, wij verachten die. Begrijp dat goed. Zij raken ons niet in 't geringste. Toch hebben wij recht op preciese —”.

Amalfi had den markies eens nauwkeurig opgenomen. Hij was heel plechtig, maar blijkbaar even oprecht.

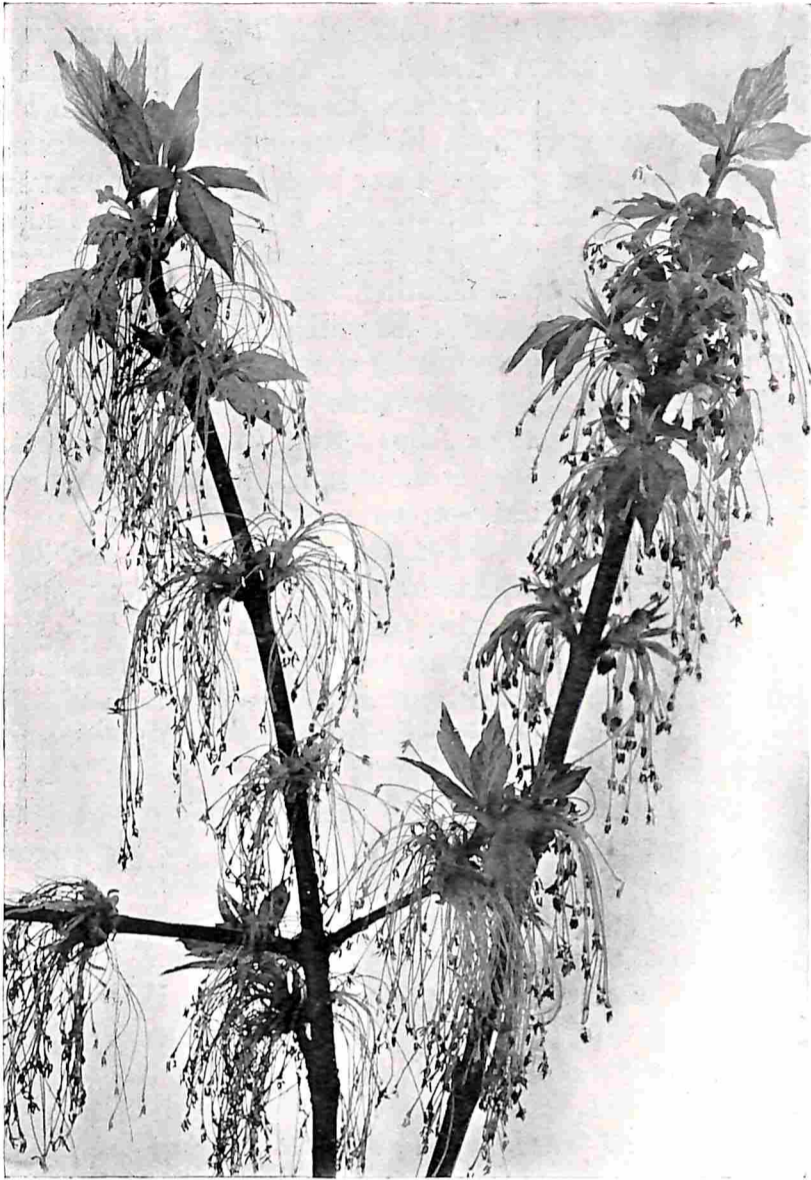
„Monsieur”, zei hij, „ik heb nooit iets geschreven, waarvan ik niet zeker was. Zoudt u zoo goed willen zijn de papieren in te zien, die ik meegebracht heb?”

„Wij verachten ze, monsieur, wij verachten ze”, herhaalde de markies.

„Best”, antwoordde Amalfi geprikkeld, „veracht ze voor mijn part, maar kijk ze toch eens in”.

Stuk voor stuk haalde hij ongeveer twintig papieren uit zijn tasch, die hij achtereenvolgens voor den markies neerlegde. Het eerste was een brief van den Prefect van de Marne aan den Adjudant-Generaal Savary, gedateerd den 22sten Frimaire (Nov./Dec.) van het jaar II. In dit schrijven werd de positie van het Royalistische kamp opgegeven, benevens zekere informatie, afkomstig uit een „onverdachte bron” in datzelfde kamp. De papieren stonden vol van bijzonderheden betreffende de bezetting van Le Mans door het Royalistische leger en de nederlaag hiervan in 1793. Een noot van Villeroc, in nauwelijks verdraaid handschrift, gaf alle bijzonderheden van den beroemden krijgsraad, gehouden in het Hôtel de la Biche, tusschen de twee partijen van Talmont en Larochejaquelin onder voorzitterschap van den bisschop van Agra en maakte melding van de onbeslotenheid der leiders van de Vendée. Verder waren er enkele regels van Maignan, Commissaris der Revolutionaire Politie, waarin de Villeroc openlijk genoemd werd als iemand, die hopeloos om geld verlegen zat en in staat was om alles te doen teneinde dat te verkrijgen.

(Vervolg en slot op bladz. 239)

LINKS: BLOEIENDE ESSCHETAKKEN BIJNA UITGEBLOEID. RECHTS: FIKENKATJES — WIE ZIET ZE ?

BOOMEN IN BLOEI

DOOR M. BARENDRECHT—HOEN

BOOMEN in bloei! Menigeen denkt bij dit opschrift dat het zal gaan over tochten in de bloeiende Betuwe, door de Beemster, door Utrecht, dat het zal gaan over de weelde van het wit der pereboomen, het zachtrose der appels of misschien over katjes van elzen en wilgen, maar wie de foto's bekijkt, zal zien dat het ditmaal over een minder opzienbarenden boomenbloei zal gaan, dat het geen lofzang zal worden over het Nederlandsche fruit, noch een klaagzang over de geschonden wilgen. ☞ Eiken en esschen in bloei, wie in Holland let daar op? Fietsten en wandelden we zelf niet herhaaldelijk door Den Hout zonder dat we er op letten en was het niet op een prachtige, zonnigen Zondagmorgen dat de groene eikebloemen zoo intens werden belicht, dat we het eindelijk wel moesten zien? De bloemen van den eik zijn zeker niet het bekendste deel van den boom. Iedereen kent natuurlijk wel de eikels (maakten wij er als kind geen pijpjes van?), het blad en den dikken, knoestigen stam, maar ziet de bloesem over het hoofd. Eigenlijk heeft iedere boom zoo zijn bijzonderheid, die bij het groote publiek bekend is. Van de wilgen en elzen zijn het de katjes en de propfen, van den esch de mooie, telkens geëtste of geteekende knoppen, van den beuk en den eik de vruchten, van de linde weer de bloesem, die zich verraad door den geur, van de plataan de grappig afhangende balletjes en den schilferigen stam. Toch geschiedt de bloei der eiken niet in het verborgen.

☞ Wie de foto's ziet, zal zelfs moeten erkennen dat ze weelderig is, maar door de groene kleur van al die bloemen wordt ze toch wel bijna onzichtbaar. Slechts wie voortdurend op de eiken let, zal ze zien bloeien en het dan waarschijnlijk ook niet meer vergeten. Een ander nadeel hebben de eiken bovendien ook nog, want terwijl vele boomen, elzen, iepen en wilgen bloeien, terwijl ze nog niet in blad zijn gekomen en de bloeiwijzen aan de naakte takken dus goed zichtbaar zijn, bloeit de eik pas wanneer hij al vol in blad staat, van midden Mei tot eind Mei, al naar gelang de bloei maand zacht is of guur. Die late bladontwikkeling van den eik is eigenlijk een strop voor hem, want nu ontnemt al wat in zijn nabijheid groeit, en natuurlijk veel eerder in blad komt, hem het licht. Een beuk bijvoorbeeld, groeiende vlak naast een eik, zal op den duur den kroonvorm van den laatsten boom geheel wijzigen en het is in dit verband ook goed te begrijpen dat jonge kiemplanten van den eik het niet makkelijk hebben. ☞ Maar nu de bloemen. Die lange groene meeldraadkatjes, die weer uit knoppen komen welke het vorig jaar reeds waren aangelegd. Iets natuurlijk speelt de wind hier weer zijn rol van bestuurder. ☞ Ook de bloei der esschen is niet zoo algemeen bekend, hoewel hij toch meer opvalt dan die van den eik, omdat in de meeste gevallen tijdens den bloeitijd de bladeren nog niet geheel ont-

wikkeld zijn. Dit jaar, nu alles in Maart al zoo abnormaal uitliep, de kastanjes minstens drie weken te vroeg waren, zagen we de esschen al aanstaiten maken in het begin van April, maar koude dagen remden deze voorbarigheid weer. Toch zal zijn bioei in Mei al een flink eind gevorderd zijn en dan moeten we maar gaan letten op de vruchtjes, die in dichte trossen in de boomen hangen. Bij dezen boom zitten weer alle soorten bloemen aan een tros, er zijn er die alleen uit twee meeldraden bestaan of uit een enkele stamper en weer andere bloemen bevatten beide. Bloemkroon en kelk ontbreken geheel. ☼ Het is misschien wel aardig in Mei ook nog op enkele andere bloeiende boomen te letten, zoo op de beuken, die iedereen aan hun gladden stam en hun loof kan herkennen, op den haagbeuk, op den berk en op de tamme kastanje, die pas in Juni of Juli bloeit. En wie eenmaal iets van dezen onopvallenden boombloei gezien heeft, gaat er hoe langer hoe meer plezier in krijgen. Iets nieuws ontdekken is nu eenmaal altijd aardig.

Van een parel, een paradijs en een reus

DE PAREL — III. HAAR NATUUR

MAURITIUS is waarlijk een parel in den Indischen oceaan. Ieder, die het eiland bezoekt, komt onder den indruk van de prachtige natuur met haar rijke afwisseling. ☼ Het eiland is niet groot. Van noord naar zuid nog geen 60 kilometer en van oost naar west nauwelijks 45, zoodat de oppervlakte ongeveer met die van de provincie Utrecht overeenkomt. Maar op dit kleine stukje land midden in den oceaan treft men een groote verscheidenheid aan. ☼ Langs de randen van de hoogvlakte rijzen bijna overal steile pieken omhoog. Dit verschijnsel doet geologen vermoeden dat het eiland eens een reusachtige vulkaan was, waarvan de bergpieken de restanten van den afgebrokkelden kraterrand zijn. De hoogste is de Piton de la Rivière Noire in het zuidwesten, welke zich 2711 voet boven den zeespiegel verheft. Daarna volgt de Pieter Both met 2685 voet,

DE JACOTETBAAI OP MAURITIUS. EEN VOOR HET EILAND TYPISCH KUST-GEZICHT. GEHEEL RECHTS SLAAT DE BRANDING OP HET RIF

OP DEZE PLAATS. EEN HALVE HECTARE GROOT, LIGGEN, SCHERP VAN ELKAAR GESCHIEDEN. STROOKEN VULCANISCHE AARDE IN VERSCHILLENDE KLEUREN VAN DONKERGEEL TOT DONKERBRUIN, WELK VERSCHIJNSEL DOOR IJZEROXYDE VEROORZAAKT WORDT

dus ook ruim 800 m, in het noordoosten. Vooral deze bergtop heeft een merkwaardig voorkomen, waardoor hij telkens weer de aandacht trekt. Hij is namelijk gekroond met een reusachtig rotsblok, dat van onderen smal en van boven breed is, zoodat het den indruk maakt ieder oogenblik naar beneden te zullen tuimelen. In werkelijkheid is het basisvlak, waarop het gevaarte rust, niet een paar vierkante decimeter groot, zooals het op een afstand lijkt, maar verscheidene vierkante meters. De bergspitsen zijn, zooals gezegd, talrijk en met hun dikwijls wonderlijke vormen steken hun silhouetten, vooral wanneer zij eenzaam uit het landschap oprijzen, tegen den roodgekleurden avondhemel en wolkengrotten soms fantastisch af. ☼ Hier en daar is de hoogvlakte fraai begroeid en bepaald schilderachtig is het Mare aux Vacoas gelegen, het kunstmatige meer, dat een groot gedeelte van het eiland tot water-reservoir dient. ☼ Op de hoogvlakte ontspringen ook talrijke rivieren en daar de afstand tot de zee maar weinige kilometers bedraagt, kan men zich voorstellen dat het eiland rijk aan watervallen is, welke vooral in den regentijd een prachtig schouwspel opleveren. Beroemd zijn de sept cascades, niet ver van Curepipe, waar het water in zeven sprongen naar beneden tuimelt en de waterval van Chamarel, waar het water bijna 100 meter naar omhoog stort, temidden van donkere, zwaar begroeide ravijnen. ☼ Bij Chamarel, in het zuidwesten van het eiland, treft men ook de zoogenaamde gekleurde aarde aan. Binnen een gebied van slechts een halve hectare vindt men hier wel 30 verschillende kleuren grond, van helgeel tot donker bruinrood. Hoewel aan den wind blootgesteld, blijven de verschillende kleuren scherp van elkaar gescheiden in het golvend terrein. Op dezen grond van vulkanischen oorsprong groeit zelfs geen grassprietje. Het verschijnsel, dat veroorzaakt wordt door de verbinding van ijzer aan een wisselend aantal moleculen water, is eenig op de wereld. ☼ Een andere bezienswaardigheid is het Trou-aux-Cerfs, een vulkaankrater vlak bij

DE „SOUFFLEUR“ AAN DE ZUIDKUST VAN MAURITIUS. HIER PERST DE BRANDING DOOR EEN MONDVORMIGE OPENING IN DE ROTSSEN. HETGEEN EEN DIEPEN FLUITTOON VEROORZAAKT. VOORAL BIJ Z.O. PASSAAT. GEHEEL LINKS EEN REGENBOOG

Curepipe. Vroeger bevond zich op den bodem een meertje, maar thans wordt er tuinbouw op beoefend. ☼ Een tocht om ook nimmermeer te vergeten is die langs de kust. Nu eens gaat de weg langs steile rotswanden aan de eene en den diepblauwen oceaan met zijn eeuwige branding aan de andere zijde, dan weer ziet men het prachtige blauw van lucht en water in de verte tusschen het fijne groen der filaos te voorschijn komen, een op het eiland veelvuldig voorkomende boomsoort. Op andere plaatsen weer schittert het lichtgele of witte koraalzand van het strand in de tropenzon en ziet men in evenwijdige lijnen de rollers breken op de talrijke koraalriffen. Hier en daar rijzen eilandjes uit zee op, soms zeer steil. Bijna nergens ontbreken de zoo decoratieve kokospalmen, in welker schaduw veelal primitieve, maar daarom niet minder schilderachtige hutten staan en veel bruine kindertjes spelen. En ieder oogenblik komt men weer voor een verrassend uitzicht over een der vele baaien van het eiland te staan, dikwijls begrensd door zware rotsgevaarten en in de zee vooruitgeschoven posten van het kustgebergte. ☼ Bepaald indrukwekkend is de Souffleur, een geweldige rots in zee met mondvormige opening, elk oogenblik gereed om den zuidooster en een zwaren roller op te happen. Als het water met geweld in die spleet dringt, moet de opeens samengeperste lucht door de betrekkelijk nauwe opening snel ontwijken, wat met een luide fluittoon gepaard gaat. Wij troffen het bij ons bezoek dat de zuidooster onder de rollers „goed den wind“ had, terwijl zich een zware bui ontlastte, waardoor de reeds ter kimme neigende zon een scherp begrensden regenboog tegen de lucht boven den oceaan kon te voorschijn roepen, welk onvergetelijk oogenblik wij op de foto konden vereeuwigen. ☼ De vele baaien met het kristalheldere water nooden natuurlijk tot het nemen van een zwembad. Men kan dan ook op verschillende plaatsen heerlijk zwem-

AAN DE ZUIDKUST VAN MAURITIUS. ZWARE BRANDING BIJ DE MONDING DER RIVIÈRE DES ANGUILLES. OP DEZE AFBELDING ZIET MEN DUIDELIJK HET FIJNE LOOF DES FILAOS

men, al zijn de koralen op den bodem wel eens een beetje scherp en moet men oppassen niet te dicht te komen bij de diepere plekken, waar de haaien op hun prooi loeren!
W.
(Wordt vervolgd)

EEN ZORGELOOS ARTIST

DOOR KO ZWEERES

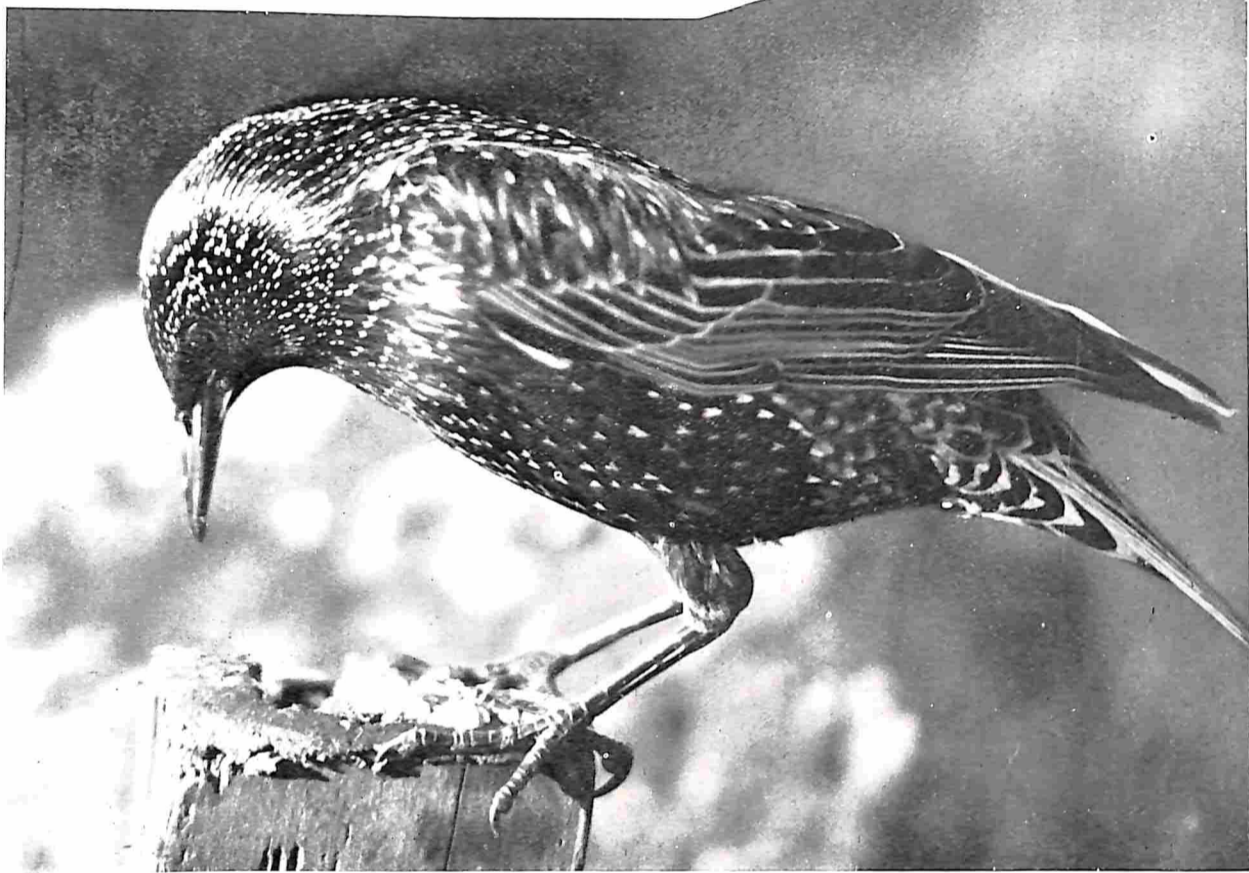
NA de musch, kunnen we den spreew wel tot de algemeenste stadsvogels rekenen. En dan tevens ook tot de bekendste. Want deze luidruchtige druktemaker kan zijn vreugden — en dat zijn er vele — nu eenmaal niet onder stoelen of banken steken. ☼ Herhaaldeijk zien we hem zitten in het topje van een nog kalen boom, op een antennepaal of een schoorsteen, waar hij het hoogste lied uitzingt. ☼ Heel vroeg in het voorjaar, als sneeuw en hagel nog elke gedachte aan een naderende lente trachten te verbannen, vertelt de spreew ons reeds van betere tijden, die komen zullen. ☼ Mooi is het lied niet. Maar het is vroolijk en opgewekt, leutig en baldadig. Het is een samenraapsel van allerlei vogelgeluiden, die hij meesterlijk weet te imiteeren. Te pas en te onpas worden lijster, wulp, koekoek en scholekster geïmiteerd en deze potpourri wordt samengebonden met een serie fluittoontjes en loopjes, waarvan hij zelf de componist is. ☼ Evenals het lied, is ook het pakje eenvoudig. Maar als de zon er haar stralen over laat spelen, vertoont het alle kleuren van de regenboog. Blauw, groen en paars, waarbij de groote gele snavel en de helderroode pooten fraai afsteken. ☼ De spreew is een zwerver en vagebond. Een zorgeloze levenskunstenaar, die uit elken tegenslag toch altijd nog wel een klein voordeeltje weet te halen en die zich zingend een weg door het leven baant, dat toch ook voor hem

vol zorgen is. ☼ Zoo omstreeks half April beginnen de groote zwermen, die heel den winter rondgezworven hebben, te verdwijnen. Ze vertrekken naar het Noorden en Oosten, om plaats te maken voor onze eigen spreeuwenbevolking, die weldra op het tooneel verschijnt. ☼ Al spoedig zijn de paartjes gevormd. De mannetjes hebben een geschikte nestgelegenheid gezocht, die zij „bespreken”, door er een paar frissche takjes fluitekruid in te leggen. Daarna trachten ze een wijfje te overtuigen van hun eigen voortreffelijkheid en van die der nestgelegenheid, om, als ze het daarover eens worden, samen een huishoudentje te gaan opzetten. ☼ Erg kieskeurig zijn ze niet met het zoeken van een woning. Een holle boom, een gat in een ouden muur of een losse dakpan biedt reeds vele mogelijkheden. Er zijn oude boerderijen, waar je onder één dak wel een stuk of tien nesten vindt. Hebben

ze een erg verfijnden smaak, dan wordt beslag gelegd op een van de mooie nestkasten, die de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen speciaal voor hen ontworpen heeft. ☼ Zoodra het wijfje de vier of vijf, soms zelfs zes, blauw-groene eieren uitgebroed heeft, komt er

voor de ouders een drukke tijd. Heel den dag vliegen zij af en aan, den bek vol wormen, ritsnaalden en engerlingen. In dien tijd vooral zijn ze heel nuttig door zooveel schadelijke gedierte om zeep te helpen. ☼ Maar zoodra de jongen wat grooter zijn en het nest verlaten hebben, worden onze kannibalen opeens vreedzame vegetariërs, die een menu van kersen en ander ooft prefereeren en menigen kweker tot wanhoop brengen. ☼ Met allerlei middelen tracht men dan de op dat oogenblik werkelijk schadelijke vogels

te verdrijven. Waarbij men echter niet uit het oog moet verliezen, dat deze tijdelijke schade ruimschoots gecompenseerd wordt door het nut, dat zij anders stichten. ☼ In nazomer, herfst en winter zwerven zij in groote troepen rond. Onze eigen spreeuwenbevolking verlaat ons dan, om plaats te maken voor groote zwermen, die van elders komen, sommige op doorreis, andere om hier te overwinteren. ☼ Als we 's ochtends aan het strand zijn, kunnen wij iets zien van dezen kolossalen spreeuwen-trek. Heel in de verte verschijnt een zwart wolkje, dat snel nadert, om al spoedig op te lossen in duizende zwarte stippen. Elk stipje is een spreeuw en het is wonderlijk te zien, hoe al deze vogels en het is stijgen, draaien en zwenken als op commando. In groote troepen vallen ze neer in de dragende heesters, die het duin dan versieren en in minder dan geen tijd zijn vlier en lijsterbes, duindoorn en kardinaalsmutsje be-roofd van hun kleurige pracht. Onbewust bevorderen de vogels hierbij de verspreiding van deze heesters. Zoo kunnen we achter de eerste duinen rijmeestal kleine vlierbosjes aantreffen, die hun ontstaan ongetwijfeld aan de langs de zee trek-

EEN ZORGELOOS ARTIST, DE SPREEUW

kende spreeuwen te danken hebben. ☼ Het ringonderzoek heeft ons duidelijk gemaakt, dat veel van onze spreeuwen den winter doorbrengen in het Zuiden van Engeland en herhaaldelijk zien we dan ook in den trektijd troepjes spreeuwen pal zeewaarts vliegen. In het voorjaar zien we ze zoo ook vaak weer uit zee komen opdagen. Uitgeput laten ze zich neer op het strand of het duin en zijn zoo vermoeid, dat ze zich bijna laten grijpen. Een welkom object voor de trekkende slechtvalken, die zich zoo'n vet spreeuwenboutje best laten smaken.

AAN DE ROEMEENSCHES KUST

DOOR W. VALK

WAAR de „blauwe Donau” zijn vuilgrijs water in de lichtblauwe Zwarte Zee stuwt, ligt tusschen drie rivierarmen een gebied, dat duizenden en duizenden vogels in moerassen en meertjes, op landtongen en eilandjes, tusschen boomen en struikgewas een leven verschaft als in het paradijs. Slechts jagers, toeristen en Lipovans,

de eenige menschelijke bewoners van de Donaudelta, verstoren zoo nu en dan de goede orde door al wat vliegen kan naar het door de zee bespoelde rivierslijk te drijven. Hier hebben de dieren alleen dieren tot vijand, want nóch te voet, nóch per bootje is de kuststrook te bereizen. Daarom moet men een tocht langs de Roemeensche stranden veel zuidelijker dan den

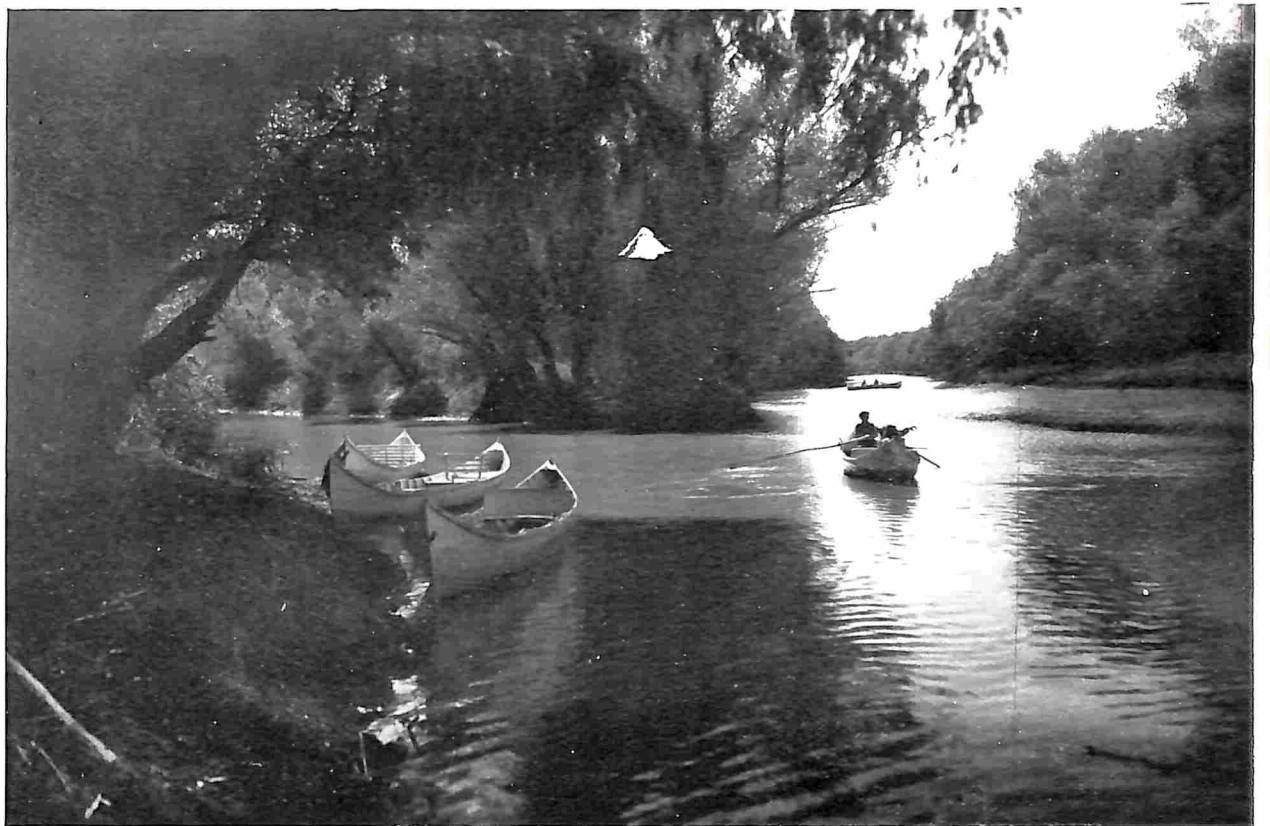

LIPOVANS. DE EENIGE BEWONERS VAN DE DONAUDELTA

Donaumond beginnen, bijvoorbeeld te Constantza. ☼ De havenstad Constantza, tijdens de Turksche overheersing Kustendsché geheeten, ligt op de ruïnen van de Grieksche kolonie Tomi. Deze naam zou zijn afgeleid van het Grieksche woord voor slachten (snijden) en in verband staan met den Argonautentocht. Het was namelijk bij Tomi — aldus zegt de sage — dat Medea, dochter van koning Aiëtes van Colchis en echtgenoot van Jason, haar broertje Absyrtus doodde en in zee wierp om aan de achtervolging van haar vader te ontsnappen. Gelijk bekend, gelukte volgens de sage die list volkomen, doordat de bedroefde Aiëtes, teneinde zijn kind voor omzwervingen in de onderwereld te behoeden, alle stukken van het lichaam bijeenzocht en begroef. ☼ In het midden der derde eeuw voor Christus bevecht Tomi haar zelfstandigheid en slaat dan munten, welke door de beeltenissen van Hermes (God van den handel) en Demeter (Godin van den landbouw) nog karakteristiek zijn voor het tegenwoordige Constantza als Roemenië's grootste uitvoerhaven van graan, hout, petroleum en zout. Die munten van Tomi zijn in alle antieke zeesteden gevonden, een bewijs, dat de vrachtschepen der oude Grieksche kolonie overal kwamen. ☼ Op een van die schepen moest in het jaar 9 n. Chr. Ovidius zijn geliefd Rome verlaten, omdat hij betrokken was geweest bij een schandaal van keizer Augustus' kleindochter Julia. Jammerend over het noodlot, dat hem trof, schilderde de geniale dichter in de „Tristia” en „Epistolae ex Ponto” de Dobroedsja en haar bewoners. Tot zijn dood, dus ruim zeven jaren lang,

leefde Ovidius als dichter, soldaat en magistraat binnen de muren van Tomi en het is dus niet zonder reden, dat sinds 1888 op het hoofdplein van Constantza zijn standbeeld prijkt. ☼ Achter dat standbeeld staat bij het in Roemeenschen stijl gebouwde stadhuis een Romeinsche sarcophaag, 2.70 m lang en geheel van marmmer. Zij werd een paar jaar geleden uit een straat opgegraven en bij een der drukste verkeerspunten tentoongesteld. Zulks is typeerend voor Constantza, want in elke stadswijk ontmoeten Oost en West, verleden en heden elkaar. Zoo dienden de oude mu-

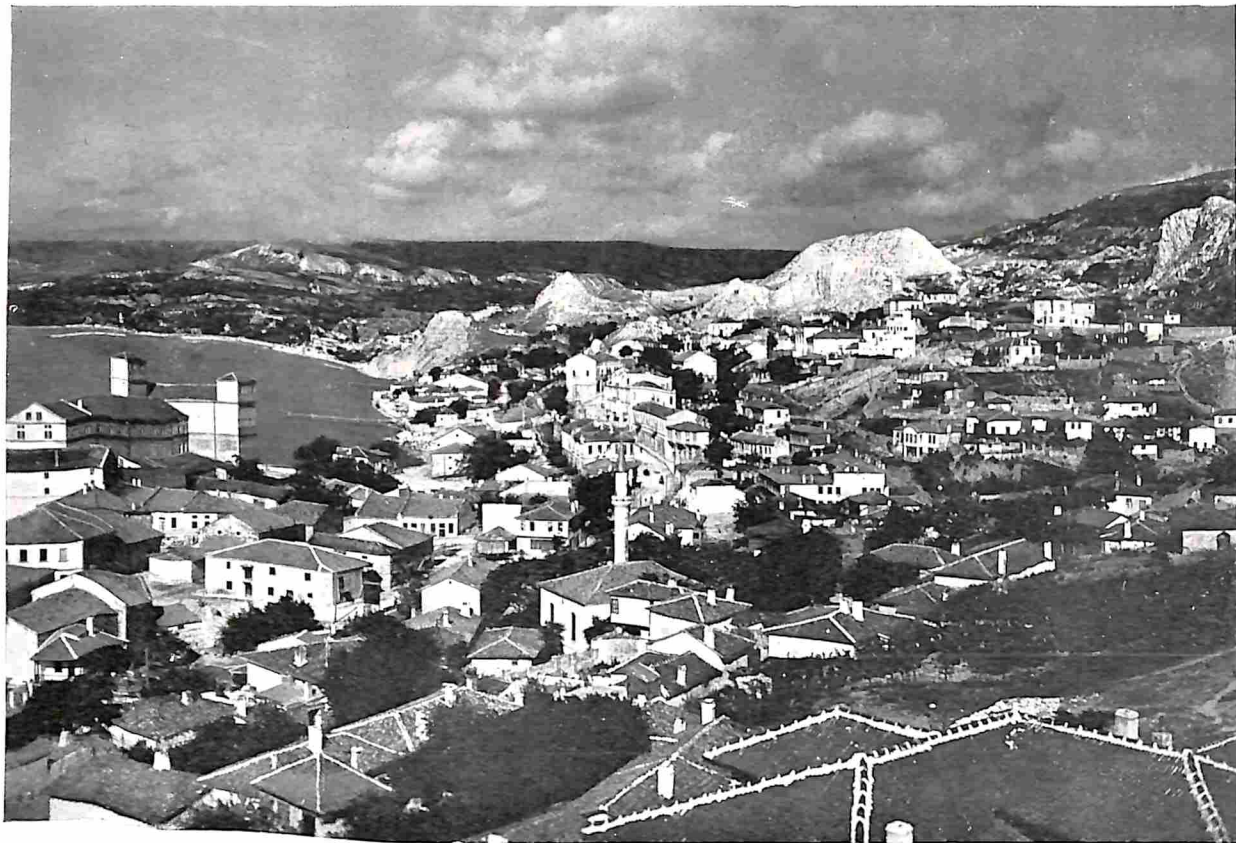
ren van Tomi nog bij den aanleg van moderne werken en het havenhoofd, waarop koningin Elisabeth („Carmen Sylva”) een paviljoen liet bouwen, draagt aan zijn eindpunt een gedenkteeken met beeltenissen van den eersten Roemeenschen koning Karel I en den Romeinschen keizer Trajanus, den veroveraar van Dacië. ☼ De groote haven met haar booten uit alle deelen der wereld, een enorm casino en tal van moderne villa's is interessant om te bezichtigen, maar daarvoor reist men toch niet van de Noordzee naar de Zwarte zee. Zelfs de dicht bij Constantza gelegen badplaats Mamaia, bekend als zomerresidentie van de Koningin-Moeder Maria en den kroonprins Michael, kan ons niet lang boeien, want het strandleven is er slechts in zooverre anders dan te Scheveningen, dat de dames haar badpakjes in een avondtaschje kunnen meenemen. Loonend is echter een bezoek aan de opgravingen te Histria, evenals Tomi een Grieksche kolonie uit de 7e eeuw

EEN „KANAAAL” IN DE DONAUDELTA

voor Christus. ☞ Van Constantza loopt in noordelijke richting langs Mamaia een weg, die eerst het strand volgt, daarna rechts door de zee en links door meertjes wordt vergezeld en na het Turksche dorp Vadul over weiden, bruggetjes, stoppeland en dijketjes naar Histria kronkelt. In de Oudheid lag deze plaats zeer geschikt voor den Donauhandel en daardoor heeft zij tot de zesde eeuw na Christus een niet onbelangrijke rol kunnen spelen. ☞ Tegelijk met Tomi geraakte Histria in het jaar 89 v. Christus onder protectoraat van Mithradates VI van Pontus. Zeventien jaar later kwamen de Romeinen er als heerschers en tijdens Constantijn den Groote werd Histria

BALCIC, ALS EEN ZWALUWNEST TEGEN DE „ROEMEENSCH E ZILVERKUST” GEBOUWD

een sterke vesting, die twee eeuwen lang voor onneembaar gold, maar ten slotte in handen van barbaren viel. Wat vuur, sloopershand en tijd voor het nageslacht spaarden, werd gedurende de laatste twintig jaar vakkundig blootgelegd. Zodoende wandelt, of beter gezegd springt de bezoeker er thans over antiek geplaveide stukjes straat langs brokken zuilen, altaren en muren van zeven meter hoogte, die den vakman veel te vertellen hebben. ☞ Minder leerzaam, maar voor velen heel wat prettiger, is een tocht in zuidelijke richting, naar Eforie-Tekirghiol, Carmen Sylva, Mangalia en andere Zwarte Zee-badplaatsen. Merkwaardig voor ons Nederlanders is eigenlijk slechts Eforie-Tekirghiol, gelegen tusschen de zee en een meer, dat geneeskrachtige modder bevat. Het is een eigenaardige gewaarwording, als men daar, kijkend uit het treintje, links witte en rechts pik-

zwarte menschen ziet wuiven. ☞ Een andere bijzonderheid te Eforie-Tekirghiol is het zoo goed georganiseerde kampleven. Een vereeniging (O.C.T.) verhuurt er aan gezonde personen tenten, geschikt om 2 à 16 personen te herbergen en voorzien van electrisch licht, stoelen en tafels. Zelfs voor volledig pension wordt gezorgd en de keuken staat onder medisch toezicht. Behalve met zeebaden — zoo heerlijk in den vroegen morgen vooral, omdat de eerste stralen der opkomende zon reeds over het strand glijden — en modderbaden, vullen de kampbewoners hun tijd door deel te nemen aan gymnastische oefeningen, zwemlessen en roeiwedstrijden. ☞ Zijn al de bovengenoemde plaatsen heel gemakkelijk van Constantza uit te bezoeken, de „Roemeensche zilverkust” heeft Balcic tot centrum. Gelegen op een der allermooiste plekjes aan de Zwarte zee en daarom veel door schilders bezocht, gaat Balcic een goede toekomst tegemoet. De

straattaafereeltjes zijn er onbetaalbaar. Turken, Bulgaren, Zigeuners en vele andere „typen” slenteren den geheelen dag over het kleine marktpleintje om watermeloenen, pinda's en velerlei zoetigheidjes aan den man te brengen. ☞ In de onmiddellijke nabijheid van het stadje bouwde de Koningin-Moeder Maria, temidden van een flora als aan de Côte d'Azur, een zomerpaleis. „Eenzaam nest” heet die koninklijke woning, maar wie door de tropische tuinen dwaalt of uitrustend tusschen de zuilengalerijen een blik op Balcic slaat, kan zich moeilijk eenzaam voelen. Zelfs de zee, die elders soms de kusten beukt, in razende woede de sterkste schepen

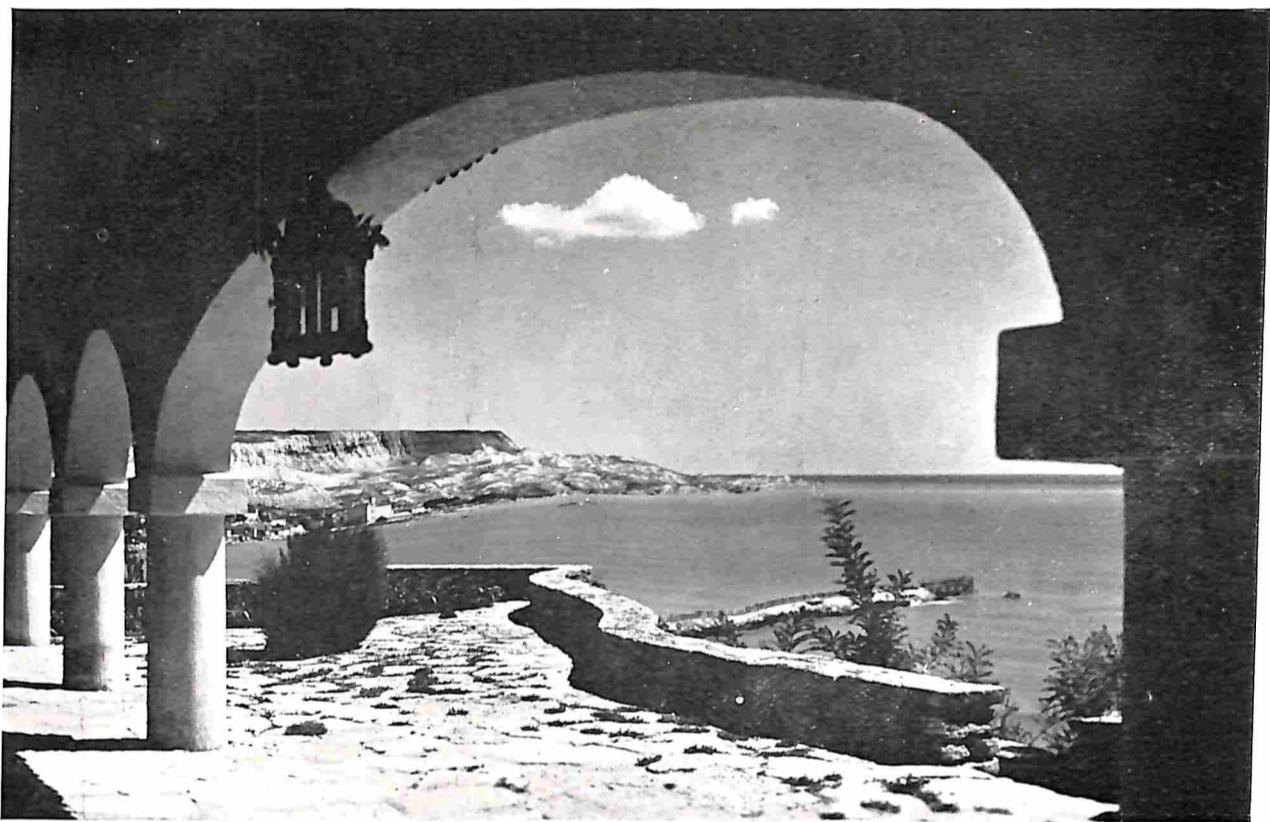
DE „ROEMEENSCH E ZILVERKUST”. OP DEN VOORGROND HET KONINKLIJK PALEIS; OP DEN ACHTERGROND BALCIC

vernietigt en dus zeker niet ten onrechte het praedicaat „zwarte” verkreeg, laat zich in de baai van Balcic van haar beste zijde kennen. Bij de pier van het „Eenzaam nest” lijkt zij zelfs in alle jaargetijden een onschuldig spelend kind in lichtblauw badcostuum, dat men blijft gadeslaan tot Klaar. Vaak het spel bederft.

De kraaienmarsch

NEEN, neen, U moet vooral niet denken, dat ik den bekenden, figuurlijken kraaienmarsch bedoel. ☼ Ik meen een echten, een werkelijken kraaienmarsch. ☼ Een marsch van kraaien. ☼ Een marsch van drie kraaien. ☼ Een marsch van drie kraaien, die, geleid door een onfeilbaar militair instinct, in een V-vormige formatie over het land gaan, één voorop, en de beide andere er schuins achteraan. ☼ Een marsch van drie bonte kraaien, die over het land stappen, niemand weet waarheen. ☼ Maar ze marcheerden. Regelmatig tillen ze de pooten op: alle drie de linkerpooten tegelijk, alle drie de rechterpooten tegelijk, en hun ruggen schommelen in hetzelfde rythme heen en weer, en hun koppen met

de sterke snebben schokken met korte rukjes op en neer, precies in de maat. ☼ Ja, het zijn drie kraaien. Maar het konden drie manifestaties van één en dezelfde kraai zijn: het kon één kraai zijn, die door zijn spiegelbeelden, welke een zekere mate van realiteit hebben aangenomen, werd begeleid. Het is heusch akelig en benauwend, als in deze gevarieerde wereld twee dingen precies op elkander lijken. Hoeveel te erger is het dan, wanneer men drie volkomen dezelfde kraaien ziet, die op volkomen dezelfde wijze, door volkomen hetzelfde land marcheerden. Deze uniformiteit is zelfs voor den modernen mensch onverdraaglijk. ☼ Dáár stappen zij heen. Maar plotseling vliegen zij op. Het is een verademing dat hun zware, breede vleugels niet in het zelfde tempo op en neer wuiven. En dan gaan zij op een hek zitten, en kijken met hun eigenwijze kraaienkoppen over het land ieder een eigen kant uit. En nu schijnen ze ook nog ruzie te hebben. Wat een ón-eenigheid! Dit is dan het einde van een niet luguberen kraaienmarsch, die tóch wel een klein beetje luguber was! Ws.

AAN DE ROEMEENSCH KUST. BIJ DE PIER VAN HET KONINKLIJK PALEIS TE BALCIC

PAREL-ALOË'S

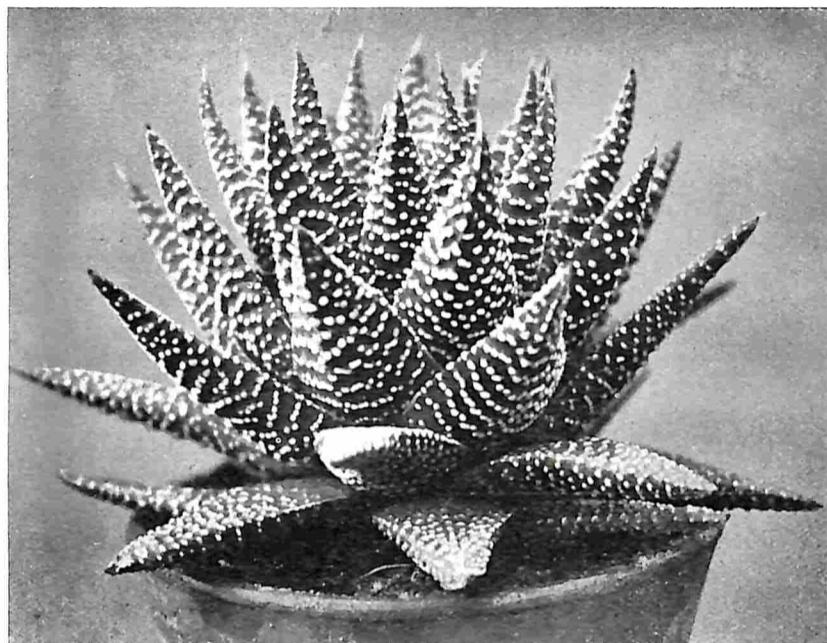
DOOR G. D. DUURSMAN

PLANTEN, welke van ouder op ouder zich in de gunst der bloemenliefhebbers mogen verheugen, hebben vaak van die echt populaire namen gekregen. Namen, die in één woord en één klank het geheele uiterlijk der plant ten voeten uitbeelden. De naam „parel-Aloë” is ook zoo typerend, want de geheele plant is met parelachtige knobbeljes bezet. De benaming „Aloë” is wetenschappelijk thans niet meer juist, want, hoewel tot de groote groep der Aloë-achtige planten behoorend, zijn ze in een apart geslacht ondergebracht en ter eere van den verdienstelijken Engelschen succulentenkennner Adrian Hardy Haworth (1767—1833) *Haworthia* genoemd. ☼ Nu moeten wij, om misverstand te voorkomen, direct opmerken, dat niet alle *Haworthia*'s met parelachtige knob-

beltjes bezet zijn, doch de soorten welke sedert lang als kamerplant werden gekweekt, waren dit wel. ☼ De groote sierwaarde der *Haworthia*'s ligt in haar regelmatig groeivijzen en in de fraai geteekende bladeren. Bij sommige soorten zijn deze bladeren met dikke parel-

achtige uitsteeksels bezet (b.v. *Haw. margaritifera*), bij andere zijn de pareltjes veel kleiner, zooals op de volgende bladz. afgebeelde *Haw. margaritifera* var. *granata*. Soms schijnen de bladeren als met fijn suikerpoeder bestrooid (*Haw. radula*), soms is de bovenkant van het blad kaal en alleen de achterzijde bepareld (*Haw. glabrata*). ☼ Bij *Haworthia attenuata* zijn de parels op de achterzijde der bladeren tot regelmatig dwarsstreepjes vervormd, maar het hoogtepunt bereikt *Haw. fasciata*, met geheel tot in een gevloede parels versierde dwarsbanden. ☼ Behalve deze min of meer bepareelde soorten zijn er talrijke andere soorten. Zoo zijn bij *Haw. tessellata* en *H. Engleri* de bladeren door groenachtig-witte strepen in ruitjes verdeeld. Wondermooi is *Haw. limifolia* met fijn geribde bladeren, terwijl de randen der bladeren van *Haw. Bolussii* en *Haw. pellucens* als met kantwerk schijnen afgezet. Weer geheel anders is *Haw. retusa* met haar omgeknakte bladeinden, welke tevens mooi geaderd zijn, terwijl de omgebogen bladeren van *Haw. cymbiformis* eigenaardig gevlekt zijn. ☼ Wij hebben slechts enkele voorbeelden genoemd om te laten

zien, dat er bij de ruim 80 Haworthia-soorten nog al eenige verscheidenheid bestaat. Het is daarom zeer goed mogelijk een speciale Haworthia-verzameling aan te leggen. Vooral voor succulentenliefhebbers met beperkte ruimte zijn de Haworthia's als geknipt. De meeste soorten blijven maar klein, zoodat op een vensterbank in de huiskamer met gemak een twintigtal planten kunnen worden neergezet. Een ander voordeel is, dat ze niet zoo zeer de volle zon noodig hebben, zelfs in een geheel zonloos vertrek gedijen ze uitstekend. Wie dus van succulenten houdt, doch meent dat deze in zijn woning op het noorden niet gekweekt kunnen worden, probeere het eens met Haworthia's. Men zal er geen spijt van hebben! Ook hebben de Haworthia's haast geen last van ziekte en ongedierte, terwijl ze lang zooveel zorg niet noodig hebben als de meeste cactussen. In een klein potje gevuld met half bladaarde, half klei, groeien ze dat het een lust is. 's Zomers kunnen ze tamelijk vochtig gehouden worden, doch 's winters staan ze liefst aan den drogen kant. Bij het

HAWORTHIA MARGARITIFERA, VARIËTEIT GRANATA

Foto H. Jacobsen

VERSCHILLENDE SOORTEN HAWORTHIA'S:

- 1 *Haworthia cymbiformis* Haw.; 2 en 6 *Haworthia limifolia* Marl.; 3 *Haworthia planifolia* Haw.; 4 *Haworthia retusa* Haw.; 5 *Haworthia tessellata parva* Bak.; 7 *Haworthia tessellata* Haw.; 8 *Haworthia atrovirens* Haw.; 9 *Haworthia turgida* Haw.; 10 *Haworthia altilinea* Haw.

watergeven vermijden het bladrozet erg nat te maken, daar dan het vocht tusschen de bladeren blijft staan en wel eens aanleiding tot verrotten geeft. Een enkele maal mag men ze echter in den zomer wel eens afsprengen om het blad mooi frisch te houden. De vermeerdering der Haworthia's geschiedt zeer gemakkelijk door jonge zijscheutjes, welke bij volwassen planten elk jaar meestal in flink aantal te voorschijn komen. Vermeerdering uit zaad is ook wel mogelijk, doch de typevorm komt haast nooit zuiver terug, zelfs niet uit zaad dat uit Zuid-Afrika wordt geïmporteerd, wel een bewijs, dat deze planten gemakkelijk bastardeeren. Zulke bastaardvormen hebben trouwens voor den specialen Haworthialiefhebber weinig waarde, waarom vermeerdering langs vegetatieve weg steeds de voorkeur verdient. ☼ Heeft men een collectie van b.v. twintig of dertig soorten, dan zal men bemerken, dat er in de bladtekening nog al eenig verschil bestaat. En onwillekeurig krijgt men genegenheid voor die lieve plantjes, welke zich met zoo weinig tevreden stellen. ☼ Opmerkelijk is het, dat de bloemen der Haworthia's bij de verschillende soorten alle vrij-

wel gelijk zijn en geen sierwaarde hebben. Ten einde onnoodig voedselverbruik te voorkomen en de planten niet te verzwakken, knipt men de bloemstengels in den regel maar weg.

EEN CAPITULATIE

(Slot van bladz. 231)

NIETS ontbrak er om deze opeenvolgende onthullingen te completeeren, zóó gerangschikt, dat er geen twijfel mogelijk was. De papieren van Garnier de Saintes, lid van de Conventie, die een en een kwart eeuw vergeten, maar door Amalfi ergens opgediept waren, lieten geen ruimte aan den geringsten twijfel. Voor het bedrag van 500.000 francs had de Villeroc het leger verraden, dat hij diende, door de punten aan te wijzen, waar het het gemakkelijkst aangevallen en verslagen kon worden. Er was zelfs een bevel van Turreau

om het bedrag in kwestie uit te betalen en waarin het schokkende feit van het verraad bevestigd werd. En tenslotte was er nog een lange correspondentie met generaal Rossignol, benevens een brief van hem, waarin hij op zijn ruwe manier en in cynische termen de intrigues beschreef, waarin de Villeroc zich met hem had ingelaten. ☼ Het was alles niet te loochenen. De schitterende legende verbleekte erbarmelijk. Villeroc had gebruik gemaakt van de gunst, waarin hij bij de Royalisten stond, om hen te verraden. En let wel — het was niet een oogenblik van overspanning, van plotselinge opwelling, maar een lang van te voren beraamd en gestaag doorgevoerd ver- raad om de vuigste motieven. En deze schanddaad, die naar de Villeroc meende voor altijd verborgen zou blijven, was zoo overweldigend beloofd door de dwaze en onwetende dankbaarheid van Lodewijk XVIII, had hem de bewondering van een om den tuin geleid nageslacht bezorgd. ☼ De markies was verbijsterd. Hij kon geen woord uitbrengen. Hij was verbleekt en wrong de handen. ☼ „U ziet”, zei de historicus, „Kléber en Marceau wonnen den slag van Le Mans; hun strijdkrachten gaven hun de overwinning, maar met hun wetenschap van wat er in de stad gaande was, hadden zij deze gemakkelijk al drie dagen eerder kunnen verove-

VEEKEURING VOOR DE TEMPELPOORT TE SINGARADJA
(BALI)

ren". ☼ Tranen rolden over het gezicht van den markies. Monsieur Amalfi, die bij zijn woorden geheel in zijn onderwerp was opgegaan, zweeg plotseling en keek hem aan. Hij had diep medelijden met hem. De slag was zwaar aangekomen. ☼ „Stamete toe, monsieur”, zei de markies ten laatste, terwijl hij zijn voorhoofd afveegde, „me met mijn vrouw te gaan beraden”. ☼ Hij ging de kamer uit. Amalfi, die zelf eenigszins ontzet was door zijn te scherpe wraak voor het in twijfel trekken van zijn goeden naam als historicus, begon zijn papieren weer in te pakken. Na een kwartiertje kwam de markies terug in gezelschap van zijn vrouw. Zij schenen een haastig gesprek gehad te hebben. ☼ Zij ging recht op haar doel af. „Monsieur”, zei zij, „u brengt schande over ons huis”. ☼ „Madame”, antwoordde Amalfi, die zich erg weinig op zijn gemak begon te voelen, „ik ben slechts een historicus en diens taak is soms een pijnlijke”. ☼ „Monsieur”, zei zij weer, „u bent in het bezit van geheimen, die ons tot dusver onbekend waren. Ik verzeker u, dat wij er niets van af wisten. Als u ze bekend maakt, beteekent dat onze dood en ik smeed u ze niet in uw boek te publiceeren”. ☼ „Maar het is al aangekondigd en het wordt verwacht! Ik heb ook mijn plicht te doen”. ☼ De markiezin was werkelijk tragisch en imponeerend in haar smart. Amalfi was doordrongen van de ontzetting, die hij in deze familie gebracht had en ten spijt van zijn antwoord, dat geen compromis scheen te laten, voelde hij zich week worden. Bovendien was al de hoogmoed van den markies verdwenen en deze was nog slechts een arme man, die zijn hooge positie van zich weggenomen zag. Amalfi was diep onder den indruk; het speet hem dat hij gekomen was. ☼ „Monsieur”, zei de markiezin, „misschien wilt u naar een moeder luisteren. Wij hebben een dochter, die binnenkort zal trouwen met den erfgenaam van een der hoogste titels van Frankrijk. Wie weet welke vreeselijke consequenties kunnen voortvloeien uit het verschrikkelijke schandaal, dat u in onzen kring zult veroor-

zaken?” ☼ Zij strekte de handen naar hem uit — zij, die zoo trotsch was en heel haar leven geleefd had in de vooroordeelen van haar klasse, en de val van haar trots maakte haar droefheid nog te beklagenswaardiger. ☼ Amalfi mompelde eenige woorden van troost, gaf uiting aan zijn sympathie en zijn spijt, dit onderzoek ooit opgevat te hebben. Hij verontschuldigde zich nederig en poogde het echtpaar, dat hij zoo diep gewond had, weer moed te doen scheppen. ☼ De markiezin zag, dat hij weifelde en eerlijk spijt had, en meende dat slechts nog een laatste poging noodig zou zijn om de overwinning te behalen. ☼ „Wees edelmoedig”, drong zij aan. „Wij zullen u eeuwig dankbaar zijn”. ☼ De historicus streed een hevigen tweestrijd, hij, die er nooit in zijn leven zelfs maar van gedroomd had met de waarheid te marchandeeren, maar elk zijner woorden zoo nauwgezet afgewogen en bij elke bewering altijd man en paard genoemd had. ☼ „Nu?” vroeg de markiezin in spanning. ☼ „Wel”, antwoordde monsieur Amalfi, volkomen overtuigd, dat hij op het punt stond de grootst mogelijke concessie te doen en niet erg op zijn gemak tegenover zijn geweten, dat hij uit medelijden geweld ging aandoen: „ik ben zoo geroerd door uw droefheid, dat ik toe zal geven. Ik zal een groot offer brengen”. ☼ „En . . . ?” ☼ „In plaats van dat ik in mijn boek zal zeggen, dat Villeroc zijn partij voor vijfhonderdduizend francs verried, zal ik zeggen, dat hij maar de helft van dat bedrag kreeg!”

WATERSCHAPSTEMPELTJE BIJ DJAGARAGA OP BALI